

Sygn. akt: III U 181/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych - w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2015r. w O.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 15.01.2015r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. P. prawo do emerytury rolniczej począwszy od dnia 23.12.2014r.;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.01.2015r. Prezes KRUS odmówił J. P. prawa do emerytury rolniczej podnosząc, że nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej.

Decyzję powyższą J. P. zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że w zaskarżonej decyzji błędnie przyjęto, że nie zaprzestał on prowadzenia gospodarstwa rolnego. Dodał, że nie prowadzi żadnej działalności rolniczej na przysługujących mu gruntach pd czasu kiedy przekazał je na rzecz swojego syna.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że z otrzymanej umowy dzierżawy wynika, że ze wszystkich współwłaścicieli gospodarstwa rolnego tylko wnioskodawca wydzierżawił gospodarstwo rolne, a wydzierżawienie tylko całego gospodarstwa rolnego innej osobie przez wszystkich współwłaścicieli stanowi podstawę do uznania, że nastąpiło zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. w dniu (...)ukończył 60 lat. W ubezpieczeniu rolniczym pozostaje od 01.01.1983r. Umową darowizny z dnia 23.12.2014r. zawartą w formie aktu notarialnego, J. P. w celu zaprzestania działalności rolniczej darował swojemu synowi K. P. zabudowaną nieruchomość rolną położoną w obrębie Ż. i N. o łącznym obszarze 7,7604 ha, której był właścicielem. Tym samym aktem notarialnym żona J. P. W. P. również w celu zaprzestania działalności rolniczej darowała swojemu synowi K. P. nieruchomość rolną położoną w obrębie K. o łącznym obszarze 2,3047 ha. Dodatkowo umową dzierżawy zawartą również w dniu 23.12.2014r. J. P., będąc współposiadaczem w udziale wynoszącym 1/4 części nieruchomości rolnej położonej w obrębie Ż. o obszarze 2,4087ha wydzierżawił swój udział swojemu synowi K. P., który opisaną nieruchomość wziął w dzierżawę. Od tego dnia J. P. nie prowadzi żadnej działalności rolniczej na gruntach, których był wcześniej właścicielem i współposiadaczem.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: umowa darowizny i umowa dzierżawy z dnia 23.12.2014r. (k.25-34a.r.), zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (k. 3-9 a.r.), zeznania W. P. i K. P., wypis z elektronicznej Kw (k. 37-47 akt sądowych).

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej,

przy czym przepis ten stosuje się do rolnika, który do dnia 31 grudnia 2017 r. spełnił warunki, o których mowa w ust. 2.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 cytowanej ustawy wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. Zgodnie ust. 3 cytowanego art. 28 wypłata części uzupełniającej emerytury ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Art. 28 ust. 3 stanowi natomiast, że uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając m.in. gruntów wydzierżawionych na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów. Art. 28 ust. 3 cyt. ustawy wprowadza więc swego rodzaju domniemanie, które upada jednak w razie wykazania, iż pomimo posiadania przez emeryta bądź jego małżonka gospodarstwa rolnego świadczeniobiorca nie prowadzi na tym gruncie działalności rolniczej.

W ocenie Sądu Okręgowego, treści powyższego przepisu nie sposób pomijać w sprawie o emeryturę rolniczą, o której mowa w art. 19 ust. 2 cyt. ustawy. Skoro przepis ten uzależnia wyrażnie prawo do wcześniejszej emerytury od zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, (co nie jest przewidziane przy emeryturze rolniczej w wieku powszechnym), to pomocnicze odwołanie się do art. 28 ust. 4 jest uzasadnione, gdyż dzięki temu można ustalić okoliczności, które należy brać pod uwagę przy badaniu zaprzestania przez ubezpieczonego prowadzenia działalności rolniczej. Problemami interpretacyjnymi wynikającymi z art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zajmował się wielokrotnie Sąd Najwyższy. Przywołać w tym miejscu należy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2004r. (II UZP 5/04, OSNP 2004/22/389). Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni stanowisko wyrażone w powyższej uchwale i jej argumentację, zgodnie z którą „własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, które obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, nie mogą mieć także wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko od zaprzestania działalności rolniczej, a zatem właściciele gruntów innych

niż wymienione w art. 28 ust. 4 pkt. 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej”. Taki sam pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 października 2009 roku (II UK 46/09) oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 27 listopada 2006 roku (III AUa 728/06).

Poza sporem pozostawało, że odwołujący umową darowizny z dnia 23.12.2014r. zawartą w formie aktu notarialnego, w celu zaprzestania działalności rolniczej darował swojemu synowi K. P. zabudowaną nieruchomość rolną położoną w obrębie Ż. i N. o łącznym obszarze 7,7604 ha, której był właścicielem. Tym samym aktem notarialnym również żona J. P. W. P. darowała swojemu synowi K. P. nieruchomość rolną położoną w obrębie K. o łącznym obszarze 2,3047 ha, której ona była właścicielką. Jak wynika z akt sprawy odwołujący był dodatkowo współposiadaczem – a nie jak twierdzi organ rentowy współwłaścicielem - w udziale wynoszącym ¼ części nieruchomości rolnej położonej w obrębie Ż. o obszarze 2,4087ha (vide wydruk elektronicznej KW OS1M/00048153/4, gdzie jako współwłaściciel figuruje ojciec odwołującego E. P.). W przedmiotowej sprawie, jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji organ rentowy tylko z faktu, iż jedynie odwołujący, a nie pozostali współwłaściciele gospodarstwa rolnego o pow. 2,4 wydzierżawił gospodarstwo rolne, wyprowadził wniosek, że brak jest podstaw do uznania, że odwołujący nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

W ocenie Sądu powyższego stanowiska nie można zaaprobować.

Po pierwsze, jak wskazano wyżej, własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy ocenie rzeczywistego prowadzenia i zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. Odwołujący w przedmiotowym postępowaniu wykazał, że wydzierżawił swojemu synowi swój udział wynoszący ¼ części w posiadaniu nieruchomości rolnej położonej w obrębie Ż. o obszarze 2,4087ha. Ponadto fakt całkowitego zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej przez odwołującego potwierdzili w swoich zeznaniach jego żona W. P. i syn K. P.. Z ich zeznań wynika, że J. P. rzeczywiście od grudnia 2014r., kiedy to przekazał gospodarstwo aktem notarialnym synowi K. zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Od tamtego czasu całe gospodarstwo, łącznie z nieruchomością wydzierżawioną, prowadzi K. P..

Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych świadków, nie znajdując żadnych podstaw, by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Ich zeznania są przekonujące, korespondują ze sobą. Świadcowie to żona odwołującego i jego syn, zatem posiadają oni wiedzę czy w istocie odwołujący prowadzi wspomniane gospodarstwo czy też nie. Ich zeznania korespondują też w pełni z dowodami z dokumentów.

Reasumując powyższe Sąd Okręgowy uznał, że z przeprowadzonych na potrzeby przedmiotowego postępowania dowodów wynika niewątpliwie, że odwołujący zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Na marginesie wskazać należy, że organ rentowy nie kwestionował, że odwołujący spełnia pozostałe przesłanki wymagane do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia tj. ukończył 60 lat i podlegał ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu przez okres ponad 30 lat.

W tej sytuacji uznać należało, że wnioskodawca spełnia warunki, od których uzależnione było prawo do emerytury rolniczej, o których mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Stąd Sąd na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. P. prawo do emerytury rolniczej począwszy od 23.12.2014r. tj. od dnia zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej i przekazania gospodarstwa synowi K. P..

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 52 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury rolniczej, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak podstaw do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do emerytury rolniczej już

na etapie postępowania przed organem rentowym. Kwestia oceny czy odwołujący rzeczywiście zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej wymagała przeprowadzenia postępowania dowodowego, co w pełni możliwe było dopiero przed Sądem. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.